

Biblioteka
ODRAZ SAVREMENOG

Urednik
Borislav Pantić

Naslov originala
Jeannette Walls
“The Glass Castle”
A Memoir

Copyright © 2005 by Jeannette Walls
Copyright © 2011 za srpsko izdanje Čarobna knjiga

ISBN 978-86-7702-181-8

Nijedan deo ove publikacije, kao ni publikacija u celini, ne sme se reprodukovati, umnožavati, preštamovati niti u bilo kojoj drugoj formi i bilo kojim drugim sredstvom prenositi ili distribuirati bez odobrenja izdavača.
Sva prava za objavljivanje ove knjige zadržavaju autor i izdavač prema odredbama Zakona o autorskim pravima.

Čarobna knjiga
Beograd 2011.

Džanet Vols

**STAKLENI
ZAMAK**
Memoari

Prevod
Jadranka Počuča

**Čarobna
knjiga**

*Džonu,
jer me je ubedio da svako zanimljiv ima prošlost.*

Zahvalnica

Želela bih da zahvalim svom bratu Brajanu na tome što je bio uz mene dok smo odrastali i dok sam ovo pisala. Takođe sam zahvalna svojoj majci na njenoj veri u umetnost i istinu i na tome što je podržavala zamisao ove knjige; svojoj briljantnoj i nadarenoj starijoj sestri Lori jer se predomisli i ipak prihvatila moju odluku da napišem ove memoare; svojoj mlađoj sestri Morin, koju ću uvek voleti. I svom ocu Reksu S. Volsu jer je sanjao sve one velike snove.

Posebnu zahvalnost dugujem i svom agentu Dženifer Rudolf Volš, na saosećanju, mudrosti, upornosti i vatrenoj podršci; svojoj urednici Nan Grejam na oštromnoj proceni koliko je dosta i velikom zalaganju; i Aleksis Gargaljano na posvećenom i brižljivom iščitavanju rukopisa.

Džej i Betsi Tejlor, Lori Pek, Sintija i Dejvid Jang, Ejmi i Džim Skali, Ešli Pirson, Den Metjuz, Suzan Votson, Džesika Tejlor i Aleks Gverios podržavali su me neprestano i od samog početka, na čemu sam im veoma zahvalna.

Večnu zahvalnost dugujem svom mužu Džonu Tejloru, koji me je ubedio da je vreme da ispričam svoju priču, a potom ju je izvukao iz mene.

Tama je put, a svetlost je mesto,
Raj kojeg nikada nije bilo
Niti će ga ikada biti, zauvek je istinit.

Dilan Tomas
Pesma na njegov rodendan

I

ŽENA NA ULICI

SEDELA SAM U taksiju i pitala se jesam li se obukla previše svečano za večer, pa sam pogledala kroz prozor i spazila mamu kako kopa po kontejneru. Mrak tek što beše pao. Jak martovski vetar komešao je paru što se dizala iz šahtova, a ljudi su hitali trotoarima podignutih okovratnika. Nalazila sam se u saobraćajnom zastoju dva bloka od zabave na koju sam se uputila.

Mama je stajala pet metara dalje. Oko ramenâ je svezala nekakve prnje kako bi se zaštitila od prolećne studeni i čeprkala je po smeću dok joj se njen pas, crno-beli terijer mešanac, igrao oko nogu. Mami gestovi su mi bili sasvim poznati – to kako bi nakrivila glavu i isturila donju usnu, zagledajući predmete od potencijalne vrednosti koje bi izvadila iz kontejnera, to kako bi joj se oči raširile detinjom radošću kad god bi pronašla nešto što joj se dopada. Duga kosa prošarana sedim vlasima bila joj je čupava i umršena, a oči joj behu upale duboko u duplje, ali i dalje me je podsećala na majku koju pamtim iz detinjstva, majku koja je skakala naglavačke sa stena, slikala u pustinji i čitala Šekspira naglas. Jagodice su joj i dalje bile snažne i podignute, ali koža joj je bila rumena i suva od svih onih leta i zima koje je provela napolju, izložena vremenskim prilikama.

U očima prolaznika verovatno se nije nimalo razlikovala od bilo kog od hiljada njujorških beskućnika.

Nisam je videla mesecima i, kad je podigla pogled, obuzeo me je panični strah da će me videti i pozvati me po imenu, i da će nas neko ko je krenuo na istu zabavu kao ja spaziti zajedno, pa će se mama predstaviti i moja će tajna izaći na videlo.

Spustila sam se niz sedište i zamolila vozača da okrene automobil i vrati me kući u Park aveniju.

Taksi se zaustavio ispred moje zgrade, vratar mi je otvorio vrata i pridržao ih dok sam ulazila, a liftboj me je odvezao do mog sprata. Moj muž je radio dokasno, kao i obično, i tišinu u stanu remetilo je samo lupkanje mojih potpetica po uglaćanom parketu. I dalje sam bila uznemirena jer sam videla mamu, jer sam neočekivano naišla na nju i videla kako razdragano čeprka po kontejneru. Pustila sam Vivaldija u nadi da će me muzika umiriti.

Osvrnula sam se po prostoriji. Bile su tu bronzano-srebrne vaze s prelaza vekova i stare knjige pohabanih kožnih poveza koje sam sakupila na buvljim pijacama. Bile su tu uramljene mape Džordžije, persijski tepisi i prepunjena kožna fotelja u koju sam volela da uto-nem na kraju dana. Pokušala sam da od tog mesta napravim dom, da pretvorim stan u kutak gde bi živela osoba kakva sam želela da budem. Međutim, nikada nisam mogla da uživam u njemu jer sam uvek brinula o mami i tati, šćućurenim negde na nekom trotoaru. Sekirala sam se zbog njih, ali ujedno sam ih se stidela i stidela sam se sebe zbog toga što nosim bisere i živim u Park aveniji dok moji roditelji pokušavaju da se zgreju i pronađu nešto za jelo.

Šta sam mogla da uradim? Bezbroj puta sam pokušala da im pomognem, ali tata je uvek tvrdio kako njima ništa ne treba, a mama bi tražila nešto glupo, recimo rasprskivač za parfem ili članstvo u zdravstvenom klubu. Rekli su da žive onako kako žele.

Pošto sam se sakrila u taksiju da me mama ne bi videla, mrzela sam sebe – mrzela sam svoje antikvitete, svoju odeću i svoj stan. Morala sam nešto da preduzmem, pa sam nazvala maminu prijateljicu i ostavila poruku. Tako smo održavale vezu. Mami bi uvek trebalo nekoliko dana da mi se javi, a kad bismo se čule, zvučala je, kao uvek, opušteno i veselo kao da smo juče zajedno ručale. Kazala sam joj da hoću da je vidim i predložila da svrati k meni, ali želela je da ode u restoran. Volela je da jede po restoranima, pa smo se dogovorile da se nađemo na ručku u njenom omiljenom kineskom restoranu.

Kad sam stigla, mama je sedela u separeu i čitala jelovnik. Potrudila se da se dotera. Nosila je kabast sivi džemper sa samo nekoliko jedva primetnih mrlja i crne muške kožne cipele. Umila se, ali su joj vrat i slepoočnice i dalje bili tamni od prljavštine.

Oduševljeno je mahnula kad me je ugledala. „Evo moje curice!“, povikala je. Poljubila sam je u obraz. Mama je prethodno ubacila u torbu sve plastične kutijice soja sosa, pačjeg sosa i ljutog senfa sa stola. Sad je u nju sasula i čitavu drvenu činiju sušenih rezanaca. „Mala zakuska za kasnije“, objasnila je.

Naručile smo. Mama je izabrala morsku radost. „Znaš koliko volim morske plodove“, kazala je.

Počela je da priča o Pikasu. Nedavno je bila na izložbi njegovih dela i zaključila da je izuzetno precenjen. Što se nje tiče, sav taj ku-

bizam je čista podvala. Pikaso zapravo nije uradio ništa vredno posle svog ružičastog razdoblja.

„Zabrinuta sam za tebe“, rekla sam. „Kaži mi kako mogu da pomognem.“

Osmeh joj je iščezao. „Zašto misliš da mi treba tvoja pomoć?“

„Nisam bogata“, rekla sam. „Ali imam nešto novca. Reci mi šta ti treba.“

Razmislila je na trenutak. „Dobro bi mi došla depilacija strujom.“

„Ozbiljno te pitam.“

„Ozbiljno ti kažem. Ako žena dobro izgleda, dobro se i oseća.“

„Ma daj, mama.“ Osetila sam kako mi se ramena zatežu, kao i uvek tokom tih razgovora. „Mislim na nešto što bi ti pomoglo da promeniš život, da ga poboljšaš.“

„Hoćeš da mi pomogneš da promenim svoj život?“, upitala je mama. „Meni je dobro. Pomoć je potrebna tebi. Tvoje vrednosti su pobrkane.“

„Mama, pre nekoliko dana sam te videla kako kopaš po smeću u Ist vilidžu.“

„Pa, ljudi u ovoj zemlji su previše rasipni. To je moj vid reciklaže.“ Pojela je zalogaj morske radosti. „Zašto se nisi javila?“

„Bilo me je previše sramota, mama. Sakrila sam se.“

Mama je uperila štapić u mene. „Vidiš?“, kazala je. „To je to. O tome ti govorim. Tebe je previše lako posramiti. Tvoj otac i ja smo takvi kakvi smo. Prihvati to.“

„A šta da kažem ljudima za svoje roditelje?“

„Samo im kaži istinu“, odvrtila je mama. „To je vrlo jednostavno.“

Džanet Vols
Stakleni zamak
Memoari

Izdavač:
Čarobna knjiga

Za izdavača:
Borislav Pantić

Plasman: 021/439697

Lektura i korektura:
Nevena Bojičić

Dizajn korice:
Dragan Bibin

Prelom i priprema za štampu:
Aleksandar Jovanović

Štampa: Atelje, Sr. Kamenica
Tiraž: 1200

CIP - Katalogizacija u publikaciji Narodna biblioteka Srbije, Beograd

821.111(73)-94

VOLS, Džanet, 1960-

Stakleni zamak / Džanet Vols ; prevod sa engleskog Jadranka Počuča. - Beograd:
Čarobna knjiga, 2011 (Sr. Kamenica : Atelje). - 415 str. ; 21 cm. (BIBLIOTEKA :
ODRAZ SAVREMENOG)

Prevod dela: The Glass Castle / Jeannette Walls - Tiraž. 1200

ISBN 978-86-7702-181-8
COBISS.SR-ID 185685004